

Interne

Vrtec Vrtec

1937-1938

VRTEC

VRTEC

Letnik 08

Štev. 3

Knjige Mladinske matice za leto 1957. Mladinska matice je letošnje jesen izdala tri mladinske knjizice: Josip Ribičič je napisal živalsko pravljico Nana, mala opica, prav takšno Angelo Cerkvénik: Ovčar Runo, časnikar Davorin Ravljen pa mladinsko povest iz koroških krajev Šimej iz Roža. V splošnem je treba reči, da so letošnje knjige Mladinske matice po kakovosti mnogo boljše od lanskih, s čimer hočem reči, da so vse zares mladinske, razen morda Ravljenovega Šimeja iz Roža.

Ribičičeva Nana, mala opica je prav prirsčna živalska pravljica iz življenja opic v džungli. Nana je Anova hčerka, ki se vrne v džunglo iz velikega sveta, kjer se je pri ljudeh »modernizirala« in se naučila vseh mogočih umetnosti, ki jih do tedaj druge opice v džungli niso poznale. Prav z zanimanjem bodo otroci čitali dogodivščine in vragolije, ki jih po človeško oblečena Nana uganja pred drugimi opicami. In pri vsem tem ji vneto pomaga papiga Koko, ki jo nemalokrat celo reši iz življenjske nevarnosti. Iz vse živalske pravljice, ki jo je lepo ilustriral Janko Omahen, veje rahel oči-tek proti pretiranemu modernemu spakovanju obenem z mislijo, da je prav za prav le bolje, če ostanemo vsi pri svojih starih domačih navadah, za katerih veljavo se v pravljici zlasti zavzema stara teta Anina. V povestici pogrešam edino le neke prirsčene in ljubke toplote, ki mora vsako mladinsko povest ožarjati, da se otrokom čim najbolj priljubi.

Cerkvenikov ovčar Runo pa ima vprav to toploto in ljubkost in zato je treba odkrito priznati, da je njegova povest o psu, ilirskem ovčarju Runu, od vseh teh knjig najboljša, zares doživeta in opazovana zgodba, ki opisuje ugrabljenje psa Runa v gorah, njegovo ujetniško življenje v mestu Zagrebu, nato pa njegov beg in končno vrnitev v gore k pastirju

Mišku. Kako zrelo opazuje pisatelj življenje tega najzvestejšega človekovega spremljevalca, kako ljubki prizori, se nam nudijo v pravljici — zlasti tisti so prelepo opisani, v katerih pride pes Runo v stik z otroki — in kako podrobno je opazil in opisal Cerkvénik čute, navade in razvade tega razumnega, hrabrega in zvestega ovčarskega psa. S to knjigo je pisatelj hotel povedati nekaj globokega, saj iz vse povestice diha klic po svobodi, po prostosti. Saj pravi pisatelj o psu: »Runo je poseebljena ljubezen do svobode, Runo ljubi svobodne planine bolj kakor gosposko potico in tolsto kračo.« Povestica je tako živahno pisana in tako polna dogodkov, da kaj podobnega iz živalskega sveta zlepa ne najdeš v našem mladinskem slovstvu. — Ljubo Ravnikar je povestico primerno ilustriral.

Ravlenova povest Šimej iz Roža pa je od vseh treh najslabša, ker ni niti malo primerna za mladino, zlasti ne za mlajše otroke, saj je mnogo prezrelo delo, torej za odrasle, dasi po vsem slučajno nosi naslov po dečku Šimeju, ki v povesti tudi nastopa. Sicer so lepi nekateri romantični opisi našega Korotana, a to še daleč ni dovolj za zrelo, bogato in idejno globlje zgrajeno povest. Saj tudi dejanja v povesti skorajda ni. To je le kratek odlomek iz življenja naših bratov v zasedenem ozemlju, a brez kake celotne podobe. Šimej v šoli in pri stricu v Celovcu, propad, ki grozi Mohorjevini pa še materina smrt, vse te kratke dogodke naj bi vezal nekak deseti brat Matjaž. Skratka: povestica ne bo zadovoljila ne otrok in ne odraslih, ker prvim in drugim po svoje premalo nudi. In še v slogu me je delo ves čas spominjalo na Preglja in njegove Umreti nočejo. Ali ni potemtakem ta knjizica nastala le vse preveč pod vplivom pisateljevega poklica?

F. J.

Dažno opozorilo!

Uredništvo se je odločilo, da bo odslej VRTEC tako urejevan, da ne bo nudil čtiva samo odraslejši ljudskošolski mladini, ampak tudi našim najmlajšim, katerim je že v tej številki posvetilo poseben sestavek, ki se bo nadaljeval. Obenem bo začel Vrtec s prihodnjo številko objavljati tudi pošto in sestavke, ki jih bodo listu pošiljali naši mladi čitatelji sami.

Torej pridno na delo!

Vse katoliško slovensko učiteljstvo vabimo k sotrudništvu in agitaciji za naš list!